

JEAN & KAREN BERNIER
ΜΑΡΑΣΛΗ 51 - ΤΗΛ. 735-657

ΕΚΘΕΣΗ STEPHEN ANTONAKOS: NEONS/ATHENS/1977

Τή Δευτέρα 13 'Ιουνίου οί JEAN & KAREN BERNIER παρουσιάζουν έκθεση του Στή-βεν 'Αντωνάκου με τίτλο φῶτα "Νέον, 'Αθήνα, 1977".

'Ο 'Αντωνάκος δημιούργησε για τήν έκθεση αυτή τέσσερα έργα με "Νέον" πού για νά έγκατασταθοῦν έπρεπε ν'άλλάξει ο χῶρος τῆς Γκαλερί. Κτίστηκαν τέσσερις τοίχοι, δυό άσπροι, Ένας ρόζ καί Ένας γαλάζιος. 'Η χρησιμοποίηση χρωματιστῶν τοίχων για χρωματιστά "Νέον" εἶναι μιá καινούργια εξέλιξη στή δουλειά του 'Αντωνάκου. 'Η έκθεση θά περιλάβει έπίσης δέκα σχέδια με χρωματιστό μολύβι καί μελάνι επάνω σέ χαρτί ἢ πλαστική περγαμηνή.

'Η εἰσαγωγή τῆς NAOMI SPECTOR για τήν έκθεση καί γενικώτερα για τό έργο του 'Αντωνάκου, θά ὑπάρχει στή Γκαλερί μεταφρασμένα 'Ελληνικά.

Παράλληλα με τήν έκθεση στήν 'Αθήνα, ο 'Αντωνάκος παρουσιάζει στή DOCUMENTA VI στό Κάσσελ τῆς Γερμανίας Ένα έργο με "Νέον" για τό ὑπαιθρο μείζουσας σημασίας. 'Η διεθνής αυτή έκθεση (24 'Ιουνίου - 2 'Οκτωβρίου) καθρεφτίζει τίς πλο ενδιαφερόουσες εξελίξεις στή σύγχρονη τέχνη.

'Ο Στήβεν 'Αντωνάκος γεννήθηκε τό 1926 τόν "Άγιο Νικόλα, κοντά στό Γύθειο. Τό 1930 μετανάστεψε με τούς γονεῖς του στή Νέα 'Υόρκη, όπου καί εἶναι έγκατεστημένος έκτοτε. "Έχει κάνει από τό 1957 πολλές άτομικές καί ομαδικές εκθέσεις σέ γνωστές γκαλερί καί μουσεῖα στίς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες καί στήν Εὐρώπη. 'Η έκθεση στήν 'Αθήνα εἶναι ἡ πρώτη επαφή του καλλιτέχνη με τό 'Ελληνικό κοινό.

'Η Γκαλερί JEAN & KAREN BERNIER θά εἶναι άνοικτή από τήν Τρίτη μέχρι τήν Παρασκευή 11 π.μ. - 2 μ.μ. καί 6-9 μ.μ. Τό Σάββατο 11 π.μ. - 2 μμ.

- Περιεχόμενα: - Εἰσαγωγή τῆς NAOMI SPECTOR
- Κατάλογος 'Ατομικῶν 'Εκθέσεων
- Κατάλογος Κυριώτερων 'Ομαδικῶν 'Εκθέσεων
- Κατάλογος ἔργων στήν Έκθεση

"Όταν τό 1962 ό 'Αντωνάκος χρησιμοποίησε τό "νέον" για πρώτη φορά, πέρασε σέ μιá νέα φάση. Άρχισε τή καλλιτεχνική του σταδιοδρομία σά ζωγράφος καί δουλέψε μέ OBJET TROUVE κι'άλλα ύλικά γύρω στή δεκαετία τοῦ 50, κάνοντας πολλάς, άσσεμπλάς καί κατασκευές. Ήταν όμως ή ανακάλυψη τοῦ "νέου" σάν ύλικό πού άλλαξε τήν πορεία τῆς δουλειᾶς του καί δόηγήσε στίς ιδέες πού τόν έκαναν διάσημο.

'Από τήν άρχή χρησιμοποίησε σωλήνες "νέου" σέ αύστηρές γεωμετρικές φόρμες: κύκλοι τετράγωνα, παράλληλες, σχημάτιζαν "κορδέλλες" μέ χρωματιστό φως καί άλλα τέτοια σχήματα. Μέσα άπό τό νέο ύλικό βγήκαν οί νέες φόρμες. 'Ο καλλιτέχνης γοητεύτηκε μέ τή σχεδόν ζωντανή ένταση, μέ τή γραμμικότητα καί τή μεγάλη εύλυγισία τῶν σωλήνων. Στά χέρια του δέν εἶχαν καμμιά σχέση μέ τίς φωτεινές έπιγραφές ἢ μέ τό γεγονός ότι τό ύλικό αυτό υποδήλωνε τή φτήνια τῆς διαφήμισης. 'Ο 'Αντωνάκος εἶδε στό "νέον" τή δυνατότητα μιᾶς νέας μορφῆς όμορφιάς - μιᾶ άκριβῆ, έλεγμένη, έκλεπτυσμένη όμορφιά.

Στή δεκαετία τοῦ 60 τά "νέον" τοῦ 'Αντωνάκου ἦταν συχνά περίοπτα γλυπτά πού φύτρωναν άπό μετάλλινα κιβώτια στή γῆ καί άνέβαιναν στόν οὐρανό. Τό 1967 εἶδαμε ώστόσο σή Γκαλερί FISCHBACH στή Νέα 'Υόρκη ένα δεῦγμα τοῦ τρόπου μέ τόν όποῖον θά χρησιμοποιουσε στό μέλλον τήν έπιφάνεια τοῦ τοῦχου. 'Ο τοῦχος θά ἦταν δῶ καί μπρός στήριγμα καί μαζί άκέραιο εἰκονογραφικό στοιχείο. Τέσσερις σωλήνες μέ διαφορετικά χρώματα ζῶναν τόν τοῦχο σέ κάποιο ὕφος. 'Από έπάνω, στό κέντρο, γλυστροῦσε πρὸς τά κάτω μιᾶ δέση παράλληλων σωλήνων μέ χρῶμα καθαρό κόκκινο, διάγραφαν γύρω άπό τούς όριζόντιους σωλήνες ένα ἡμικύκλιο, έγκλιστρώνονταν στό πάτωμα σέ άπόσταση άπό τόν τοῦχο, τό διάσχιζαν μέ κάθετες εὐθετες, στρίβαν τελικά πρὸς τά έπάνω καί πρὸς τά κάτω σά νά ἤθελαν ν'άποφύγουν κάτω.

Μιᾶ εἰδικά ενδιαφέρουσα ιδιότητα τοῦ ἔργου αὐτοῦ εξακολουθεῖ νά χαρακτηρίζει τή δουλειά τοῦ 'Αντωνάκου: πρόκειται για τό συγκερασμό άπόφρων τῆς ζωγραφικῆς καί τῆς γλυπτικῆς. "Ενας μικρός πύνακας, φτιαγμένος στό τέλος τῆς δεκαετίας τοῦ 50 άποτελεῖται κυρίως άπό ένα βαθύ γαλάζιο φόντο μέ μιᾶ μαύρη γραμμή πού διασχίζει τό ἔργο κάτω χαμηλά. 'Ο 'Αντωνάκος έβαλε όμως στό κέντρο τοῦ πύνακα ένα άληθινό λουλούδι καί ανακάτεψε στά χρώματα μικρά κομμάτια σιδερικά. Τό στοιχείο τῆς διάστασης, πού γρήγορα ξέβαψε κι'έγινε σχεδόν άσπρο, δέ θά μπορούσε νά εἶναι πιό κρίσιμο για τό ἔργο. Στά γλυπτά τοῦχου τῆς FISCHBACH ἡ έγχρωμη λάμψη τῶν σωλήνων μέ τή διαστημική προέκταση καί ἡ άντάγεια τῶν καθηλωμένων σωλήνων έπηρεάζαν καί τήν υπόσταση τοῦ ἔδου τοῦ τοῦχου, καί τῶν πλαῦνων. 'Αφομοιώθηκαν μέ τό γλυπτό, όπως άφομοιώθηκε καί τό ταβάνι καί τό πάτωμα. 'Η άπιαστη, διάχυτη χρωματιστή λάμψη καί τά σχήματα, πρέπει ν'άντιμετωπιστοῦν σέ σχέση μέ τούς χώρους πού τά περιέχουν, τοῦ

τούχους, τὰ ταβάνια καί τὰ πατώματα εἰδικά.

Τό θέμα τῆς στενῆς σχέσης ἀνάμεσα στά ἔργα καί τόν ἀρχιτεκτονικό χῶρο ὀδήγησε τόν Ἀντωνάκο σέ μιὰ νέα λύση: τό 1970 ἄρχισε νά ἐπιτρέπει στά στοιχεῖα αὐτά νά καίξουν ἕνα ρόλο ἐνεργητικώτερο. Ἐφτιαξε μεγάλα "δωμάτια" μέ διακριτικά σχήματα "νέον" στίς τέσσερις ἐξωτερικές γωνιές κι' ἔβαλε μέσα ἕνα μεγάλο, συναρπαστικό ἔργο. Ἐνα τέτοιο δωμάτιο στό Μουσεῖο Τέχνης τοῦ Σάν Φρανσίσκο εἶχε σκεπή ἀπό διάφανο, ἄσπρο ὕφασμα, ἔτσι πού τό φυσικό φῶς ἄλλαξε τήν ὄψη ὁλόκληρου τοῦ ἔργου ἐνῶ ἡ μέρα ἔσβυνε πρὸς τή νύκτα. Ὁ Ἀντωνάκος χρησιμοποιοῦ πάντα τό φυσικό φῶς στά δωμάτια μέ τὰ "νέον" γιά ν' ἀποφύγει κάθε δραματική αὔθηση ἢ μυστήριο καί γιά νά μᾶς ἐπιτρέψει νά δοῦμε τὰ ἔργα σά σχήματα. Ὅταν ὁμως ἄρχισε νά τοποθετεῖ "νέον" σέ ὑπαίθριες ἐγκαταστάσεις πού ἔβλεπε ὅλες τίς ὥρες τῆς μέρας, ἀπό μακριά ἢ ἀπό κοντά, καί ἀπό διάφορες ὀπτικές γωνιές - μέ ἀλλοιούμενες καιρικές συνθήκες - μποροῦσε τότε ὁ θεατῆς νά δεῖ καί νά νοιώσει ἕνα τρόπο φυσικό τό μεγάλο ὀπτικό βεληνεκές τοῦ ἔργου. Στό GRAND RAPIDS τοῦ Μίσιγκαν ὁ Ἀντωνάκος ἔστησε στό ὑπαιθρο ἕνα δωμάτιο ὡς σκεπὸπου ἔμπαινες ἀπό μιὰ πόρτα καί ἔβγαίνες ἀπό ἄλλη. Κουτώντας τό δωμάτιο ἀπό παράθυρα πῶς ψηλά στά γύρω κτίρια, ἀτένιζες ἕνα ἀξέχαστο θέαμα.

Τό 1974 ὁ Ἀντωνάκος ἔκανε δέκα πολύ μεγάλα ἔργα μέ "νέον" γιά τούς ἐξωτερικούς τούχους τοῦ Μουσείου Τέχνης FORT WORTH. Μπροστά σ' ἕνα σκοῦρο παράθυρο τοῦχο μέ ὕψος τεσσάρων ὀρόφων, διαγραφόταν ἡ καμπύλη πράσινου μισοτελειωμένου κύκλου πού εἶχε διάμετρο σαράντα πόδια, δηλαδή περίπου δέκα μέτρα. Δυό πλευρές μισοτελειωμένου τετράγωνου σημειώνονταν μέ μιὰ ὠχρή, γαλάζια γραμμὴ στήν κορυφή ψηλοῦ τούχου, ὥστε ἡ κορυφή του καί οἱ δεξιές του ἄκρες νά ὁλοκληρώνουν τό τετράγωνο. Μιὰ ἀλύγιστη κάθετη γραμμὴ κόκκινο "νέον" καί ἕνα μισοτελειωμένο τετράγωνο προεκτείνονταν στό ἄπειρο ἀπὸ τό ἐπίπεδο τῆς σκεπῆς. Δυό τελειωμένα τετράγωνα, κόκκινο τό ἕνα, γαλάζιο τ' ἄλλο, ἦταν τοποθετημένα τό ἕνα πλάι στό ἄλλο μπροστά ἀπὸ ἕνα πελώριο καμπύλο τοῦχο. Αὐτά καί τ' ἄλλα κομμάτια λειτουργοῦσαν ὁμαδικά, δημιουργώντας μιὰ συναρπαστική, ἀλλοιούμενη ὁλότητα μέ τήν ἀρχιτεκτονική.

Οἱ ἀτέλειωτες μορφές εἶχαν γίνει μέχρι τότε οἴκετα στοιχεῖα στό λεξιλόγιό του, ἀρχίζοντας ἀργότερα νά παρουσιάζονται σέ πῶς ἐλεύθερες συνθέσεις, διάφορα τμήματα ἐνός κύκλου π.χ., ὅλα μέ τήν ἴδια διάμετρο, τοποθετημένα στό τοῦχο ἔτσι ὥστε, ἂν ὁλοκληρώνονταν ὅλα στή φαντασία τοῦ θεατῆ, θά φαίνονταν σά νά ἐφάπτονται μέ μιὰ ἀκανόνιστη ἀλλά ρυθμική συχνότητα. Ἡ, ἴσως συνδυαζόταν ἕνας μικρός, μισοτελειωμένος κύκλος μέ τμήμα μεγαλύτερου μισοτελειωμένου τετράγωνου μέ διαφορετικό χρῶμα, ψηλά σέ μιὰ γωνιά τοῦ τούχου.

Ὁ Ἀντωνάκος χρησιμοποίησε γιά πρώτη φορά χρωματιστούς τούχους μέ τὰ "νέον" στό ἐργαστήρι του πέρσι. Φέτος τούς μεταχειρίστηκε σέ ἐκθέσεις στή Στοκχόλμη, τή Νέα Ὑόρκη καί τώρα στήν Ἀθήνα. Πρόσφατα ἔκανε ἕνα καινούργιο ἀνοιγμα: τεμάχισε καί γονιμοποίησε τίς μισοτελειωμένες μορφές, πού φτάνουν στό μεσουράνημά τους μέ τὰ ἔργα πού ἐκθέτει στή Γκαλερί JEAN & KAREN BERNIER. Οἱ χρωματιστοῦ τούχου ἐπη-

ρεάζουν φυσικά τήν ὄψη τῶν "νέον", ἀκριβῶς ὅπως τό ὕδριό τό "νέον" μοιάζει πολύ διαφορετικό, ὅταν ὁ τοῦχος ἔχει ἕνα συγκεκριμένο χρώμα. Καί αὐτό μέ τή σειρά του προβάλλει τή ζωγραφική καί γλυπτική ἄποψη τοῦ ἔργου.

Παράλληλα μέ τά νέα αὐτά ἔργα, ὁ 'Αντωνάκος ἀρχισε νά κάνει σχέδια σέ σχήματα διαφορετικά ἀπό τά παλιά. "Ἐχει φτιάξει μερικές διαφορετικές σειρές μέ ἰδέες πού διακρίνουν διαφορετικές κλίμακες, ὕλικά καί τρόποι, σ' ὅλες ὁμως ὑπάρχει ἡ γενικώτερη εὐαισθησία τῶν τεμαχισμένων κύκλων "νέον" καί τῶν τετράγωνων χρωματισμένων τοίχων. Δέκα ἀπό τά σχέδια αὐτά εἶναι κρεμασμένα στή τρέχουσα ἔκθεση".

NAOMI SPECTOR

Μετάφραση Μπέμπα Κλερύδη

STEPHEN ANTONAKOS

Ἐκθέσεις Ἀτομικῆς:

- 1958 "Collages", Avant-Garde Gallery, New York
"Collages", Art Gallery, University of Maine, Orono, Maine
- 1964 "Pillows", Byron Gallery, New York
"Collages and Assemblages", Organized by Bernard Davis,
Miami Museum of Modern Art, Miami, Florida
"Collages and Assemblages", Schram Galleries, Fort Lauderdale, Florida
- 1967 Neon Sculpture, Fischbach Gallery, New York
- 1968 Neon Sculpture, Fischbach Gallery, New York
- 1969 Neon Sculpture, Fischbach Gallery, New York
- 1970 Neon Sculpture, organized by Henry T. Hopkins, Fort Worth Art
Center Museum, Fort Worth, Texas
Neon Sculpture, Fischbach Gallery, New York
- 1971 "Neons", Allen Priebe Art Gallery, Wisconsin State University,
Oshkosh, Wisconsin
"Pillows", organized by Sebastian J. Adler, Jr., Director, Contemporary
Arts Museum, Houston, Texas
"Fire Holes", Madison Art Center, Madison, Wisconsin
"Air Brush Paintings"; Fischbach Gallery, New York
- 1972 Neon Sculpture, Fischbach Gallery, New York
"California Show", Fresno State College Art Gallery, Fresno, California
- 1973 Neon Sculpture, organized by the Creative Artists Public Service Program
for the State University of New York Galleries at Albany, Oneonta, Potts-
dam, and Plattsburgh, and the Herbert F. Johnson Museum of Art at Cornell
University, Ithaca, New York.
- 1974 "Drawings": Rosa Esman Gallery, NYC
"Four Neon Sculptures" John Weber Gallery, NYC
"Recent Drawings and Sculpture", Albright Knox Art
Gallery, Buffalo, New York
"Discussions: Works/Words", The Clocktower, NYC
"Four Incomplete Square Neons", Cusack Gallery, Houston, Texas

STEPHEN ANTONAKOS

Εκθέσεις ατομικές (Συνέχεια)

- "Ten Outdoor Neons", Fort Worth Art Museum, Fort Worth, Texas
- 1975 "Incomplete Blue Neon Circles", Galleria Marilena Bonomo, Bari, Italy
- "Incomplete Red Neon Circles", Galerie 26, Paris, France
- "Incomplete Green Squares", Galleria Forma, Genoa, Italy
- "Neon for Wright State", Wright State University Art Gallery, Dayton, Ohio
- "Incomplete Neon Squares, Incomplete Neon Circles", John Weber Gallery, NYC
- 1976 "Incomplete Neon Circles", Galerie December, Dusseldorf, Germany
- "Packages Meant to be Opened, Packages Meant Never to be Opened" John Weber Gallery, NYC.
- "Incomplete Circle Neons and Drawings", art and project, Amsterdam, Netherlands
- "Incomplete Circle Neons", Galerie Bonnier, Geneva, Switzerland
- "Incomplete Neon Squares / Incomplete Neon Circles", Nancy Lurie Gallery, Chicago
- 1977 "Neons - Stockholm - 1977", Galerie Aronowitsch, Stockholm, Sweden
- "Neons - New York - 1977", John Weber Gallery, New York
- "Neons - Athens -- 1977", Jean and Karen Bernier, Athens

Σημαντικές Ομαδικές Εκθέσεις:

- 1960 "New Forms -- New Media I", Organized by Steve Joy, Martha Jackson Gallery, New York
- 1961 Group show, Allan Stone Gallery, New York
- 1962 "Nuts and Bolts", Allan Stone Gallery, New York
- 1963 Group show, Byron Gallery, New York
- 1964 "100 American Drawings", Byron Gallery, New York
- 1965 "The New American Realism", organized by Martin Carey and Daniel Catton Rich, Worcester Art Museum, Worcester, Massachusetts
- 1966 "Sound, Light, Silence -- Art That Performs", Organized by Ralph T. Coe, Nelson Gallery of Art, Kansas City, Missouri

STEPHEN ANTONAKOS

Σημαντικές Ομαδικές Έκθέσεις: (συνέχεια)

- 1966 "Contemporary American Sculpture -- Selection I", assembled by the Howard and Jean Lipman Foundation and the Whitney Museum of American Art, Whitney Museum of American Art, New York.
- "1966 Annual Exhibition -- Contemporary American Sculpture", Whitney Museum of American Art, New York
- "Kunst -- Licht -- Kunst", organized by Jan Leering, Stedelijk Van Abbemuseum, Eindhoven, Netherlands
- 1967 "American Sculpture of the Sixties", organized by Maurice Tuchman, Los Angeles County Museum of Art, Los Angeles, California -- and Philadelphia Museum of Art Philadelphia, Pennsylvania
- "Light, Motion, Space", organized by Robert Murdoch, Walker Art Center, Milwaukee, Wisconsin
- "Sculpture in Environment", sponsored by the New York City Administration of Recreation, New York (New York University, Loeb Student Center).
- "Light and Motion", organized by Leon Schulman, Worcester Art Museum, Worcester, Massachusetts
- "Focus on Light", organized by Richard Bellamy, Lucy R. Lippard, and Leah P. Slosberg, The New Jersey State Museum Cultural Center, Trenton, New Jersey
- "Carnegie International", Carnegie Institute, Pittsburgh, Pennsylvania
- 1968 "Light: Object and Image", organized by Robert Doty, Whitney Museum of American Art, New York -- and The Memorial Art Gallery, University of Rochester, Rochester, New York -- and The Everson Museum of Art, Syracuse, New York
- "Innaugural Exhibition, Hilles Room, Wadsworth Athencum, Hartford, Connecticut
- "1968 Annual Exhibition -- Contemporary American Sculpture", Whitney Museum of American Art, New York
- "Soft Sculpture", organized by Lucy R. Lippard, American Federation of Arts traveling exhibition
- "Light as Art", organized by Nelson Howe, Newark College of Engineering, Newark, New Jersey
- "The Magic Theater", organized by Ralph T. Coe, Nelson Gallery of Art, Kansas City, Missouri -- and City Art Museum, St. Louis, Missouri -- (1969) Toledo Museum of Fine Arts, Toledo, Ohio -- Montreal Museum of Fine Arts, Montreal, Canada -- and Automation House, New York
- 1969 "Human Concern/Personal Torment", organized by Robert Doty, Whitney Museum of American Art, New York

"Drawings", organized by Henry T. Hokens, Fort Worth Art Center Museum, Fort Worth, Texas

"Drawings", Heiner Friedrich Gallery, Munich, West Germany

1970 "1970 Annual Exhibition -- Contemporary American Sculpture", Whitney Museum of American Art, New York

"Kin etics", organized by Robin Campbell, Arts Council of Great Briatin, London, England

"Continuation of 1969 San Paolo Biennial", organized by Gyorgy Kepes, Smithsonian Institution, Washington, D.C.

1972 Drawings, Anne-Marie Verna Gallery, Zurich, Switzerland

1973 "Works in Spaces", organized by Suzanne Foley, San Francisco Museum of Art, San Francisco, California

"American Drawings 1963-73", organized by Elke Solomon, Whitney Museum of American Art, New York.

"Sculpture off the Pedestal", Grand Rapids Art Museum, Grand Rapids, Michigan

1974 "New Acquisitions", La Jolla Museum of Contemporary Art, La Jolla, California

"Illuminations and Reflections", Whitney Museum of American Art, Downtown Branch, NYC.

1975 "USA Zeichnung 3", Städtisches Museum, Leverkusen, Germany.

"Eight Artists, Eight Attitudes, Eight Greeks" Institute of Contemporary Art, London, England, organized by Christos Joachimides and Norman Rosenthal.

1976 "Soho -- Downtown Manhattan", organized by Rene Block, 26th Fall Arts Festival, West Berlin

1977 "Drawings", Galerie Nancy Gillespie -- Elisabeth de Laage, Paris

"Noemata", Contemporary Greek-American Artists, The Brooklyn Museum, Brooklyn New York

Documenta 6, Kassel, West Germany